

بنام ایزد منان

السلام عليك يا ابا محمد الله وعلى الأرواح التي حلتهم بهنالك

همراه شما در عراق

مکالمه فارسی ، عربی فصیح ، لهجه عراقی
همراه با صداها و اثره کاربردی

دکتر شاکر عامری

عضو هیئت علمی دانشگاه سمنان

علی ضیغمی

کارشناسی ارشد دانشگاه تهران

سروشنامه : عامری ، شاکر ، ۱۳۴۱

عنوان و نام پدیدآور : همراه شما در عراق : مکالمه فارسی ، عربی فصیح ، لهجه ی عراقی
همراه با صد ها واژه کاربردی / شاکر عامری ، علی ضیغمی.

مشخصات نشر : تهران : شاد رنگ ، ۱۳۸۶

مشخصات ظاهری : ۲۴۰ ص

شابک : 964-7434-17-0

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع : زبان عربی - مکالمه و جمله سازی - فارسی

موضوع : زبان عربی - خودآموز

موضوع : فارسی - واژه نامه ها - عربی

شماره افزودن : ضیغمی ، علی ، ۱۳۶۳

رده بندی کنگره : ۸۰۸۱۸۶۵/ع / ۶۲۰۳/ PJ

رده بندی دیویی : ۷۸۲۴۴/ ۴۹۲

شماره کتابخانه ملی : ۱۰۳۵۳۳۸

عنوان کتاب : همراه شما در عراق

مؤلفین : دکتر شاکر عامری و علی ضیغمی

ناشر : شاد رنگ

لینوگرافی : نقره آبی

نوبت چاپ : اول

سال چاپ : ۱۳۸۶

تیراژ : ۲۰۰۰

شابک : 964-7434-17-0

قیمت : ۲۵۰۰ تومان

تلفن : ۰۹۱۲۷۹۱۹۱۱۲ - ۰۹۱۲۵۰۳۲۶۵۰

فهرست

شماره صفحه

عنوان

۱		تقديم
۳		پيشگفتار
۵		نكاتي پيرامون لجه ي عراقى
۶		برخي واژه هاى پر کاربرد لجه ي عراقى
۷		فصل هاى سال
۷		رنگ ها
۸		روزهاى هفته
۸		ماه ها
۹		أعداد
۱۳		نكاتى در مورد اعداد در لجه ي عراقى

بخش اول: گفتگو

الف (زيارت:

۱۶		گرفتن رواديد (ويزا)
۱۸		در دفتر مسافرتى
۲۰		فرودگاه / ايستگاه قطار / پايانه مسافرى (مقصد)
۲۲		گمرک
۲۴		احوالپرسى و گفتگو
۲۷		تاكسى
۲۹		پرسيدن آدرس
۳۱		در مسافرخانه
۳۶		دوست يابى

۴۰	در حرم مطهر
۴۲	در عکاسی
۴۴	در بازار
۴۵	پارچه فروشی
۴۸	در عطر فروشی
۵۰	لوازم خانگی
۵۳	در کفش فروشی
۵۵	در لباس فروشی
۵۷	در نانوائی
۵۹	میوه فروشی
۶۱	در قهوه خانه
۶۳	در رستوران
۶۵	کتابخانه
۶۷	کافی نت
۶۹	در بانک
۷۲	در اداره ی پست
۷۴	در مخبرات
۷۶	در بیمارستان
۷۸	نزد دندان پزشك
۸۰	در داروخانه
۸۲	در آرایشگاه
۸۳	در جواهر فروشی
۸۵	خریدن سوغات
۸۶	اصطلاحات
۸۹	نسویه حساب اتاق
۹۰	خدا حافظی

ب (تجارت و بازرگانی:

۹۱	در گمرک
۹۳	سرمایه گذاری
۹۵	صادرات خشکبار
۹۷	صادرات لوازم خانگی
۹۹	صنایع دستی
۱۰۱	ابزار آلات کشاورزی
۱۰۳	نمایشگاه بین المللی
۱۰۵	احداث کارخانه
۱۰۷	ماشین سازی
۱۰۹	سد سازی
۱۱۱	احداث پالایشگاه
۱۱۳	راه سازی
۱۱۵	ساختمان سازی
۱۱۷	لوله کشی

بخش دوم : کلمات کاربردی

الف (فهرست موضوعی

۱۲۰	درس و مدرسه
۱۲۳	لوازم خانگی
۱۲۸	خانواده و خویشاوندان
۱۳۱	مسافرت
۱۳۴	پست و تلگراف و تلفن
۱۳۶	بازار
۱۴۱	رستوران و هتل
۱۴۶	پزشکی

۱۵۳	 بدن انسان
۱۵۸	 اقتصاد
۱۷۳	 حمل و نقل
۱۷۵	 شغل ها
۱۷۷	 وزن ها و محاسبات
۱۷۹	 لباس ها
۱۸۰	 حیوانات
۱۸۲	 میوه ها
۱۸۴	 ب (فهرست الفبایی

باسمه تعالی

پیشگفتار :

زبان عربی همواره یکی از زبان های بوده است که ایرانیان در پی آموختن آن بوده اند و حتی در طول تاریخ دیده می شود که در دوره ای زبان رسمی کشور بوده است و برخی از دانشمندان ایرانی نظیر ابن سینا و ابوریحان بیرونی تعدادی از کتاب های خود را به زبان عربی تألیف کرده اند .

توجه ایرانیان به زبان عربی بیشتر از آن جهت بوده است که آن را زبان قرآن یا به عبارتی دیگر زبان مشترک اسلامی می دانند . و این توجه و میل به آموختن زبان عربی در دوره ی معاصر نیز همچنان در میان مردم به قوت خود باقی مانده است، و آموزش آن به شکل گسترده از دوره راهنمایی در مدارس شروع شده و تا سطح عالی آن در دانشگاه های کشور ادامه می یابد و کتاب های عربی بسیاری در کشور نوشته و منتشر می شود.

هر زبانی معمولاً دو شکل فصیح و عامیانه دارد و شکل عامیانه يك زبان ، شکل مخفف شده آن زبان می باشد که با کمی تغییرات بوجود آمده است ؛ و زبان عربی نیز از این قاعده مستثنی نمی باشد و از آنجا که مردم درون يك کشور معمولاً با همدیگر به زبان محلی و عامیانه خود سخن می گویند ؛ شخصی که حتی عربی فصیح را آموخته است هنگامی که به يك کشور عربی سفر می کند در بسیاری از مواقع دچار سردرگمی می شود و ممکن است در برقراری ارتباط با مردم آن کشور دچار مشکل شود ؛ به خصوص اگر مخاطبان وی افرادی باشند که سواد زیادی نداشته باشند.

در میان کشورهای عربی، کشور عراق به دلایل مختلف فرهنگی و جغرافیایی مانند: در برگرفتن عتبات عالیات، هم مذهب بودن اکثریت مردم آن کشور با مردم ایران، داشتن مرز طولانی با کشور ایران و ... همواره در میان ایرانیان از جایگاه ویژه ای برخوردار بوده است و مردم دو کشور در طول تاریخ با همدیگر تعاملات بسیار

زیادی داشته اند و به کشور همدیگر سفر کرده اند؛ ولی از آنجا که زبان دو کشور با يك دیگر تفاوت دارد، مشکل برقراری ارتباط یکی از بزرگترین مشکلات مردم عادی بوده است. و از طرفی دیگر لهجه ی عراقی با زبان عربی فصیح کمی تفاوت دارد به گونه ای که حتی اگر شخصی تا حدی عربی فصیح را نیز بداند ممکن است در رساندن مقصود خود به مخاطبانش و فهمیدن سخنان آنان با مشکل مواجه شود.

بنابراین تمامی این مسائل ما را برآن داشت که کتابی در زمینه ی مکالمه ی عربی و به خصوص لهجه ی عراقی تألیف کنیم تا اندازه ای... هرچند ناچیز... این مشکل را حل کرده باشیم و خدمتی به زائران ائمه اطهار (علیهم السلام) و مردم دو کشور دوست و برادر کرده باشیم.

کتاب پیش رو از سه بخش تشکیل شده است: ۱- بخش زیارتی: که این بخش از ۳۵ موضوع تشکیل شده است و تلاش نموده ایم این موضوعات در زمینه هایی باشد که يك زائر از زمان ورود به کشور دیگر تا هنگام برگشتن به کشور خود با آنها درگیر است. ۲- بخش تجارتي و بازرگاني: که این بخش از ۱۴ موضوع تشکیل شده است و سعی شده است این موضوعات نیز در زمینه هایی باشد که بازرگانان گرامی و بخش اقتصادی دو کشور در آن فعالیت می کنند. ۳- کلمات کاربردی: که خود از دو بخش « فرهنگ کلمات موضوعی » و « فرهنگ الفبایی » تشکیل شده است. ما خود معترفیم که کتاب پیش رو دارای نقص های فراوانی می باشد، لذا از خوانندگان گرامی خاضعانه تقاضا داریم تا با نظرات و پیشنهادات ارزشمند خود ما را در راه رفع این نواقص در چاپ های بعد یاری نمایند.

« وَلَهُ الْحَمْدُ أَوَّلًا وَآخِرًا عَلَى مَا أَنْعَمَ بِهِ عَلَيْنَا مِنْ اتِّفَاقِهِ فِي جَمْعِ هَذَا الرُّطْبِ وَالْيَابِسِ وَإِخْرَاجِهِ، فَإِنْ أَحْسَنًا فَهُوَ فَضْلُ اللَّهِ مِنْ حَيْثُ لَمْ نَحْتَسِبْ وَإِنْ أَسَاءْنَا فَهُوَ مِنْ أَنْفُسِنَا، عَالِمِينَ أَنَّهُ لَيْسَ أَوَّلَ خَطَايَا وَقَعَ فِيهِ الْإِنْسَانُ، لَأَنَّ الْكَمَالَ لَهُ وَخَذَهُ. »

دکتر شاکر عامری

علی ضیغمی

تهران ۱۳۸۵/۱۲/۱

چند مقدمه

نکاتی پیرامون لهجه عراقی :

۱. آخر تمام کلمات ساکن است، مگر در موارد نادر یا هنگامی که التقای ساکنین رخ دهد.
۲. حروف مضارعه (ن، ی، ت)، بجز (أ)، همگی مکسور می باشند، و این لهجه ی قبیله جمیم در قدیم که در جنوب عراق و شرق و شمال شرق جزیره العرب می زیست.
۳. اکثراً در سه حرف مد (الف، واو، یاء) اِماله بکار می گیریم، یعنی الف نزدیک به یاء تلفظ می شود. تلفظ واو و یاء هم شبیه تلفظ آن دو در زبان کردی است.
۴. در لهجه عراقی به دلیل تأثیر از زبان ترکی، حروف (ق و ک) مانند (گ و چ) تلفظ می شوند.
۵. امروزه، بسیاری از کلمات فصیح نیز علاوه بر معادل عامیانه آنها، بکار گرفته می شود.
۶. حرف (ق) احياناً (ک) تلفظ می شود: (اشوکت = چه وقت = کی).
۷. (أل) که در اوایل کلمات برای معرفه کردن آنها بکار گرفته می شود (إل) تلفظ می شود (إلباب = درب).
۸. احياناً برای تلفظ کلمات همزه وصل بین آنها گذاشته شده است.
۹. برخی کلمات با دو روش می توان آنها را تلفظ کرد، بنابراین از دو اعراب گذاری استفاده شده است.
۱۰. تای گرد (ة) که دارای دو نقطه روی آن می باشد، (ت) تلفظ می شود نه (هـ)، و اگر بدون نقطه (هـ) که در وصل، مانند حروف مد، حذف می شود، و احياناً، بخاطر اِماله فتحه، نوشته می شود (آئه = انا = من) یا برای سَكْت (سکوت).
۱۱. در التقای ساکنین، ساکن اول کسره و اولین حرف صدا دار (مجهور) سکون می گیرد، و تمام حروف بین آن دو (حروف بی صدا) حذف می شوند.
۱۲. خواننده عزیز می تواند بر کلمه اول وقف کند و همزه کلمه بعدی را قطع، یا هر دو کلمه را وصل و همزه کلمه بعدی را وصل کند (آترا تلفظ نکند)، مانند: «إِسْمُكَ اشْغَدُ حِلُو» (یا) «إِسْمُكَ إِنْشَغَدُ حِلُو».

۱۳. زیر حروف مد که باید اِماله شوند یک خط کوچک قرار داده شده است ، و در زبان کردی روی اینگونه حروف شماره (۷) کوچک گذاشته می شود.

۱۴. هر فعل ثلاثی عین الفعل آن در عربی فصیح ساکن می باشد، بجز فعل أجوف، در لهجه عراقی که مکسور العین می باشد.

۱۵. همزه که در وسط کلمه است اکثراً تسهیل می شود (به الف، یا واو، یا یاء تبدیل می شود) مخصوصاً همزه اسم فاعل مهموز العین، مانند: مائل (مایل)، رأس (راس)، بُؤري (بوری = لوله).

برخی واژه های پر کاربرد لهجه عراقی:

إِئْتِین = من این (= از کجا است)

أَکُو = یوجد (= هست ؛ موجود)

إِئِیشْ = بَأَيَّ شَیْءٍ ؛ بَأَيَّ سِیَرٍ (= چند ؛ چقدر؟)

إِهَوایه = کثیر (= زیاد)

بَعْدَیْنْ = بَعْدَ ذَکْ ؛ بَعْدَ ذَکْ ؛ بَعْدَ (= بعداً)

شِنُو ؛ اِیشْ = أَيْ شَیْءٍ ؛ ماذا (= چیه؟) و ممکن است فقط حرف (ش) به اول فعل بچسبد (شِشْمَلْ = اسم تو چیست؟).

لَعْدُ = إِذَنْ (= پس)

لِیشْ = لماذا ؛ لأَيَّ شَیْءٍ (= چرا ؟)

مَاکُو = لا یوجد (= نیست)

مَحْدُ = لا أحد (= کسی نیست)

هایْ = هذي ؛ هذه (= این) برای مؤنث

هَذَا (با اِماله الف = هَآذَه) = هذا (= این) برای مذکر

هَسَّه = الآن (= الآن)

وین = این (= کجا است)